

MURASZOMBAT és VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
BALKÁNYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felölts szerkesztő: Dr. VRATARITS IVÁN.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények e lap szerkesztőségébe küldendők.
Hirdetési díj: 3 hasábos petisör egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyitlert petit sora 50 fill.

Vannak-e nemzetiségi velleitások járásunkban?

Midőn a mult század elején minden téren felébredt lethargikus álmából a magyar nemzeti érzés és lerázta magáról ama bilincseket, melyeket idegen állam gyámokdása rakott reá, a magyar szó diadalmenetben járja körutját hazánk nemzetiség-lakta vidékein. A túlzó nemzetiségek még idegenkedve fogadják, a józanabbak ellenben nemes versenyt kelnek, hogy hazánk zengzetes nyelvét elsajátítsák. Ez utóbbiakhoz számítaja minden járásunk népének gondolat és érzelmvilágát ismerő egyén a vendiséget, mely óriási léptekkel halad a teljes magyarosodás felé. Ugy hogy bárkivel szemben bátran mondhatjuk, miszerint vidékünkön a magyar állameszme ellen irányuló velleitáknak semmi nyoma sincs, nem is volt a multban, sőt ha valaki ily irányny agitációval fellépne, azt a felzuduló közvélemény egyszerűen elsöpörné. Nem egyéni nézet ez, hanem mind azoknak szilárd meggyőződése, kik a néppel folytonosan érintkezve annak lelkületét minden hátsó vagy

személyeskedő gondolat nélkül tanulmányozzák. Akik avval lármázzák tele az országot, hogy járásunkban akadna ember, ki a nemzetiségi villongások úszkét hinti a nép közé, az sem a nemzetiségi velleitások mibenlétét, sem népünk érzületét nem ismeri, sőt ama gyanuba eshetik, mintha ily nézetek hangoztatásával nem a haza, hanem valamely uralkodó klikk érdekeit akarná szolgálni.

A legtulzoltabb nemzetiségi eszméknek zászlóvivői azok, kik a magyar állam ellen a velők nyelvkoron külső államokkal konspirálnak és a magyar korona országainak területi integritását veszélyeztetik. Hogy ily irányny mozgalmat kezdeményezett volna valaki járásunkban, arra nem volt példa. Higadt népünk, melyet a szomszéd idegen nemzetiségek már nem egyszer avattak a magyarság vértanúivá, a cáfara az idegen nemzetiségekkel való folytonos érintkezésnek mindig megtartotta magyar érzelmét és a nemzetiségi agitáció siveikben sohasem talált vizshangot. És vajjon a pánszlávizmus bélyegét reá lehetett-e sütni valakire? . . .

Ama vesélyes játék, melylyel az uralkodó rendszerrel és közállapotokkal elége-

dellen egyéneket hazafiatlannaknak deklaráltak, csak az avatlatlanokat téveszthette meg.

Más megítélés alá tartozik azonban, vajjon a magyar nyelv és szellem terjesztésében mindenki honfiai lelkesedéssel kivésze-e a maga részét? Panaszra e tekintetben sem nyilhatik ajkunk, mert csak vállvetet munkássággal lehetett azt elérni, hogy ma a muraszombati járásban alig van ember, kivel ne érthetné meg magát magyarul az ember. Hisz népünk maga is felismeri, hogy a nyilvános élet minden felépéseiben magyar nyelv ismerete nélkül nem boldogul, azért már csak hasznos, célszerűségi szempontoktól vezéreltetve is iparkodik elsajátítani a honi nyelvet. Hogy a magyar nyelv mennél hatékonyabban tért hódítson az alsóbb néprétegeknél, az közös óhaja mindenkinek, de a célvezető eszközök alkalmazásában, már eltérők a vélemények. Az egyik tábor buzgó lelkesedéssel egy csapásra akarná kiirtani a nemzetiségi hagyományokat és helyébe minden átmenet nélkül a magyar kultúrát ültetni; a másik pedig az eszmények higadt mérlegelésével akar haladni ugyanazonon cél felé megkímél-

TÁRCA.

Vezéklő vallásos körmenet Nipponban.

— A „Muraszombat és Vidéke“ eredeti tárcája. —

A felkelő nap fiai, kik az északi medvével most vivják titáni harcukat, vallási tekintetben a pogányság sötét utvezetőiben tévelyegnek; ámbar a rohamosan tért hódító civilizációval a keresztényiség hajnala is már pirkadni kezd náluk. Alig van nemzet, mely vallásos intézményeiben oly fanatikus bigotteriával ragaszkodnak vallása külső szertartásaihoz, mint a japán. Általánosan elterjedt vallásuk a schintoizmus és Buddhizmus sok istenséget valló rendszeren épült fel. A polytheizmusnak megfelelőleg számtalan szentélyt (pagoda) emeltek egyes istenek tiszteletére, kiknek kegyeit különös szertartások által iparkodnak maguknak biztosítani.

Köbe japán kikötő város közelében egy gyönyörű emelkedik, melynek lejtője tiszteleve van építve istenek pagodáival. A hegy aljából ösvény vezet fel a bérc ormára; az ut mentén állomások vannak, melyekhez zarándokol a nép, hogy bünei egy részének elengedését megnyerje. Ha valaki a hegy végső állomásig terjedő zarándok utban részt vesz, az teljes bünbocsánatban részesül.

Ily elégtételi, bünbocsátó körmenetek, bucsujárások bonzupapok vezetése alatt történnek, kik ez alkalommal arannyal, ezüsttel kivart ruhába öltöznek. A papok mögött ünnepi öltözékben virágosokorral a kezükben gyermekláncok és fúcskák haladnak. Ezek után fuvhangszerekkel a zenészek, majd a fáklányivők következnek körbe vévén azokat, kik valamely istenségük szobrát emelik válljaikon. Végre jönnek a zarándokok, kezeikben páma levelekkel, minden áhitat nélkül trefálkozva, mulatozva gyígszenek elerni a hegytetőt.

Minden utbaeső pagodánál megáll a menet egy kis időre, míg a bonzok tömjént gyújtanak az ott lakozó istenség tiszteletére. A hegy csúcsán áll a fő pagoda, végecéja a körmenet zarándoklojnak. Mikor a menet odaér, saruit a szentély bejáratánál mindenki leveti és mezitláb lép a templomba. A szentély terjedelmes hajójának közepén egy oltár előtt arcerabolnak a papok és ily helyzetben maradnak mozdulatlanul néhány percig. Majd felkel a legidősebb bonzap és teljes erővel tapsolva, fellép az oltár lépésőjére, hogy az ott szunnyadozó istent felébressze. Valószínűleg azonban tekintetelt az istenség foggyatékos hallóképességére, csakhamar a többi papokkal egyetemben az egész zarándokcsapat ektelen zsvajba és hoo ha, hoo ha lármába tót ki, melylyel hitük szerint az istent felébresztették.

A főpap most egy nagy olajlámpát helyez az oltárra, majd hymnust intonál, melyet a körötte sorakozó papok hatalmas karban folytatnak. Melodikus énekeik a mi szoltárainkra emlékeztetnek. Az énekima végével a papság körülfogja a főbonzot és lassu ütemű táncba fog, miután a főpap szemeit merem az oltára irányítja és az ott lakozó istenségét többszöri főhajással üdvözli. Egyszerre csak belevagnak a zenészek és elsőben melanekolikus zenéjük később a dob és cintányérok zajával allegro fortissimo-ba csap át; a táncoló bonzok örületes sebességgel forognak, míg a zene egy erőteljes ütemmel felbeszakad és a papok rögtön mind arcerabolnak.

Ugy látszik, istenük meghallgatta könyörgő szokatukat. A főpap most oda áll az oltár egyik oldalára, a hívő nép térdénállva dobálja pénzadományait az előtte levő peryselybe, miközben hangos szavakkal istensége elé terjeszti kerelmét. Az áldozati adományok beszedése után a főpap felemelkedik és vízzel hinti meg a népet annak jeléül, hogy bünei meg vannak bocsátva. A nép elhagyván a templomot, egyenesen a vendég-löbbe rohan, hogy lelki megújulásának terhes fáradaimat néhány pohár frissítő ital mellett kipihenje.

vén népünket az erőszakos nemzetiségi rázkódattástól. Midőn mindkét tábor ugyanegy célt: a magyarság szent ügyét szolgálja, a kérdés súlypontja nem az, melyik tábornak van igaza, hanem hol találhatók fel ama célravezető eszközök, hol ama arany középut, melyen népünket úgy nyelvi, mint érzelmi tekintetében a magyar államesszmét megkedveltesse. Szerintem eme két irány tárgyilagossá eszmeharcára szükség van, hogy ama közös cél megvalósulásának útja a vitatkozás retortáin keresztül zűrűdeve annál biztosabban legyen kikövekelve, megvilágítva. Ezen összeütközési pontok szolgáltatnak alkalmat arra, hogy vidékünkön nemzetiségi kérdések dolgában hamis hírek kerültek forgalomba e harcnak gyakran mérgezett tusakodása idézte elő azt, hogy egyesek a magyarság munkálóinak sorából kiállottak, illetőleg képzettségük és vezérlő egységüknek megfelelőleg szavukat, működésüket a jelzett cél érdekében nem érvényesítik.

Midőn tehát a hazafiatlanság és nemzetiségi konspiráció vádját önérettel visszautasítjuk, örömmel konstatáljuk, hogy népünk megérett arra, miszerint a magyar kultúrát szívébe fogadja. A magvetés munkáját végezze mindenki legjobb tudása és lehetősége szerint, mert nem hangzatos szlalomok, hanem tetteink lesznek hazafiságunk igazi fokmérője.

A vármegye közgyűlése.

Vasvármegye törvényhatósági bizottsága hétfőn, folyó hó 30-án tartotta meg ez évi első évnegyedes rendes közgyűlését Ernuszt József dr. főispán elnöke alatt.

A közgyűlés nagy terme pont kilenc órakor már szorongásig megtelt megyebizottsági tagokkal.

Ernuszt József dr. főispán megnyitván a közgyűlést, szívélyesen üdvözölte a nagyszámú megjelent megyebizottsági tagokat s részvételt jelentette, hogy a bizottsági tagok közül: Rozsner József báró, Schwarz Mihály kanonok, Hübner János és Uy Károly dr. elhunytak. Ezután a főispán bejelentette a közgyűlésnek, hogy Ettinghausen Kálmán közíg. gyakorokat véglegesítette, Szabó Péter sárvári szolgabíró, th. f. szolgabíróvá, Gerlits Sándor és Förster Ottó végzett joghallgatókat ideiglenes közigazgatási gyakoronokká, Markovits Sándor dr. vasvári járásorvost th. vármegyei főorvossá, végül Lauringer István vasvári és Goth György czelldömölki lakosokat utbiztosokká nevezte ki.

A számonkérőszék és az alispáni évnegyedes jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette.

Reiszig Alajos megyebizottsági tag rövid felszólalása után, melyben a tárgysorozat megváltoztatását kérte, Bezerédj István alispán a tárgysorozat változatlanul hagyását indítványozta, amit a közgyűlés el is fogadott.

A felsőöbri f. szolgabírói állásra két pályázat érkezett: Takács Márton vasvári és Lauringer István felsőöbri szolgabíráké. A választmány első helyre Takács Márton, a második helyre pedig Lauringer Istvánt kandidate.

A szavazások megejtése után a főispán újból megnyitotta a közgyűlést s bejelentette, hogy leszavaztak összesen 391-en. Ebből Lauringer Istvánra 208, Takács Mártonra pedig 183 szavazat esett. E szerint a felsőöbri f. szolgabírói állásra 25 szótöbbséggel Lauringer István felsőöbri th. f. szolgabírói választottak meg.

Lauringer István megválasztásával megüresedett I. osztályú szolgabírói állásra a kandidáló bizottság:

- I.: Guary Leot
- II.: Horváth Andort
- III.: Heisler Károlyt

jelölte.

A közgyűlés közfelkialtással Guary Leo czelldömölki szolgabírói választotta meg.

A megejtett választás folytatán ismét egy II. osztályú szolgabírói állás betöltése következett, Erre a kijelölt választmány a következőket jelölte:

- I.: Szakács Manó dr.-t
- II.: Döbrentey Antalt
- III.: Dezse Gyulát
- IV.: Vidos Árpádot
- V.: Ettinghausen Kálmánt.

Ez utóbbi kettő azonban, még a szavazások előtt, visszalépett. Így a szavazatok Szakács Manó és Döbrentey Antal között oszlottak meg.

Szakács Manó megválasztatot 92 szótöbbséggel II. oszt. szolgabíróvá.

A szentgotthárdi f. szolgabírói állásra három pályázó jelentkezett s így ennek betöltése körül erős küzdelem fejlődött ki, mely Kiss Elemér győzelmével végződött, aki 27 szótöbbséggel nyert.

A szentgotthárdi f. szolgabírói állás betöltése révén megüresedett I. oszt. szolgabírói állásra ketten pályáztak: Horváth Andor és Heisler Károly.

A névszerinti szavazásnál Horváth Andor 71, Heisler Károly pedig 75 szavazatot kapott. Így Heisler Károlyt választották meg I. oszt. szolgabíróvá.

A második osztályú szolgabírói állásra három pályázó volt: Döbrentey Antal, Dezse Gyula és Vidos Árpád. A szavazások itt a következőleg oszlottak meg:

- Döbrentey Antal 31
- Dezse Gyula 8

Vidos Árpád 90 szavazatot kapott. Megválasztatot tehát Vidos Árpád II. osztályú szolgabíróvá.

A szavazások megejtése után Ernuszt József dr. főispán az ülés folytatását 31-ének reggeli 9 órájára tűzte ki.

A hétfőn reggel megkezdett vármegyei közgyűlést kedden reggel 9 órakor folytatták. A megyebizottsági tagok száma 22-re fogyott le. Azok jöttek el, akiknek ép idejük volt. A vidéki megyebizottsági tagok egy-két kivételével haza mentek, mert hát két napi itt tartózkodás terhes és sok kellemetlenséggel is jár.

A vármegyei hivatalos lap számadásának tárgyalásánál Pletnits Ferenc megyebizottsági tag az állandó választmány javaslatának két pontja ellen felszólt. Helytelenítette, hogy a lap árát még mindig 10 koronában állapítják meg, holott tetemes nyereséget érnek el vele. Lejebb kell szállítani az előfizetési árat, a községek amugy is tul vannak terhelve.

De leginkább kifogásolta a vármegyei főjegyző és irdogazgató részére javasolt tiszteletdíjat. Nem érti, miért jár egyes tiszteletviselőnek tiszteletdíj, holott a munkát hiva-

talból kell elvégezni, ez a jegyzői kar munkája. Amikor a szerkesztő a hivatalos lapot csinálja, akkor nem végez más munkát. Tehát nincs helye tiszteletdíjnak. A Belügyi Közlönyt is díjazás nélkül csinálják.

Az alispán felszólalása után a közgyűlés az állandó választmány javaslatát elfogadta.

A közgyűlési határozat ellen Pletnits Ferenc már a közgyűlésen bejelentette felelősségét.

Kecskemét városa és Hevesvármegye átiratot küldtek a vármegyéhez, amelyben támogatását kéri ahhoz a felirathoz, amelyben a kormánynak a november 18-iki esemény miatt bizalmatlanságot szavaznak.

Az állandó választmány azt javasolta, vegye tudomásul az átiratot, mert hiszen a nemzet már úgy is ítéli!

A közgyűlés a javaslatot elfogadta. Egyéb érdekes pontja nem volt a közgyűlésnek.

HIREK.

— Gróf Szápáry Pál hosszabb téli tartózkodásra ismét visszatért Párisba.

— Dr. Czippot Zoltán volt muraszombati járási- és kórházi főorvos, orvosi gyakorlatának székhelyét Páparól Leány-Sz.-Miklósrá tette át, a hová gróf Weckenheim Frigyes uradalmainak főorvosává nevezetett ki.

— A muraszombati ág. hitv. ev. egyházfelügyelői állás betöltése. A muraszombati ág. hitv. ev. egyházgyűlekezet dr. Uy Károly elhalálozásával megüresedett felügyelői állást f. hó 2-án tartott közgyűlésen betöltötte, megválasztván ez állásra dr. Vrataris Iván helybeli ügyvédet, aki a gyűlekezet egyhangú bizalma előtt meghajolva, azt elfogadta. Az önépílyes beiktatás a hivatalos eskü letételével f. hó 19-én fog az isteni tisztelet után a közgyűlés színe előtt megjelteni.

— Az állami óvoda megnyitása. A muraszombati állami óvoda február hó 6-án megnyílik.

— Téli tanfolyamok bezárása. A járási gazdakör e télen Battyánd és Mártonhely községekben tartott gazdasági ismeretterjesztő előadásokat a járás kisgazdái részére. A hatethet tanfolyamnak vége léven, a battányi tanfolyamot f. hó 4-én délelőtt zárták be az ág. evang. iskola nagytermében a szokásos ünnepségek között a járás intelligenciájának s a gazdaközösség érdeklődése mellett. A mártonhelyi tanfolyam záró ünnepe f. hó 11-én délelőtt lesz.

— A megszükött szolgabíró. Mult számunkban megemlékeztünk Miklóssy Alfréd volt felsőöbri szolgabíró eltűnéséről. A „V-c” most ez ügyben a következőket írja: Miklóssy Alfréd, a megszükött felsőöbri szolgabíró ellen okmányhamisítás büntelme miatt bűnvádi eljárást indított meg a királyi ügyészség. Már régóta szállingózott Felső-Öörött az a hír, hogy Miklóssy Alfréd hamisított bizonyítványokkal fészkelődött be hivatalába. Most a hír teljes beigazolást nyert. Kiderült, hogy Miklóssy Alfréd a közigazgatási pályára képestő állémvizsgálatról szóló bizonyítványát hamisította és e hamis okmánynyal nevezette ki magát ez előtt harom éve vármegyei közigazgatási gyakoronokká. A hamisított okmányra a nagyváradi jogi akadémia peséjét ráütötte a könyvelő hiatalonon, azután elferdített irással 1898. december 8-iki dátummal a vizsgáló bizottság tagjainak nevével aláírta. Frank Niksa dr., kinek Miklóssy krakeler viselkedése folytán, sok kellemetlensége volt az alszolgabíróval, a nagyváradi akadémia igazgatójától megtudta, hogy intézetében Miklóssy Alfréd államvizgató nem tette és ha van az intézetből erre vonatkozólag bizonyítványra, úgy az hamisítvány. Mikor így Miklóssy bűne kitudódott, a választás napján eltűnt Felső-Öörörről és mindaddig nem adott magáról hírt. A kir. ügyészség tegnap elrendelte köröztesétét.

— Üngylikosság az esküvő után. Megrendítő szerelmi dráma játszódott le vasárnap Péter-hegyen. Bohár Franciska a dráma hősnője. Meg-

A Muraszombati Mezőgazdasági Bank részv. társ. mérleg-számlája.

Főkönyvi lapszám	Vagyon	korona		fillér		Főkönyvi lapszám	Teher	korona		fillér	
		korona	fillér	korona	fillér			korona	fillér		
102	Pénztár készlet 1904. dec. 31.			10255	71	1	Részvénytőke			120000	—
103	Váltó kölcsön	508534	04			78	Tartalékalap értékpapír	14033	—		—
92	Jelzálog kölcsön	260442	57					1000	—	15033	—
81	Kezeselt „	71741	—					379319	98		
105	Előleg „	8503	06			100	Betét tőkésített kamat	15477	54	394797	52
84	Heti betét előleg kölcsön	47400	—	896620	67	106	Heti betét IV. csoport	31511	58		
114	Visszlesz. intézetek			2994	06	80	„ V. „	19491	—		
83	M. kir. Postatakarékpénztár			469	54	103	„ VI. „	12266	—	63268	58
73	Váltó-óvás költség			128	19	88	Folyó számla hitelezők			12267	99
89	Áru számla (mütrágya, marhasó stb.)			5879	13	41	Átmeneti kamat			6230	19
86	Tartalékalap értékpapirjai			1000	—	110	Visszszámított váltó			268794	24
		3322	97			107	Letét			19137	77
14	Felszerelés leírás	2322	97	1000	—	46	Fel nem vett osztalék			122	—
55	Fizetéseelőleg			57	—	117	Heti betét kamat tartalék			1239	—
106	Osztárak Magyar Bank			415	01	99	1903. évi áthozott nyereség	1550	—		
							1904. évi nyereség	16379	02	17929	02
				918819	31					918819	31

Gróf Batthyány Zsigmond s. k.,
elnök.Malacsics József s. k.,
pénztárnok.Sokál József s. k.,
ügyv. igazgatóKacsó Ferencz s. k.,
könyvelő.

Ezen mérleg számlát megvizsgáltuk s a fő- és segédkönyvekkel minden egyezőnek és helyesnek találtuk.

Kelt Muraszombatban, 1905. évi február hó 1-én.

Láng Ignác s. k.,
felügy. biz. elnök.Berger Vilmos s. k.,
felügy. biz. tag.Czipott Miklós s. k.,
felügy. biz. tag.

A világ legjobb teája az

„Indra-tea“

Csak ezt kérje mindenütt.

Indra-Tea Import Company, Triest G.

Nagy raktár: FÜRST A. és FIÁNÁL,
Muraszombat.**Széna eladás.**Mintegy 150 métermázsza jó minőségű
széna és sarju eladó Preisz Miksánál
Mezővár.

Schicht-szappan

„zarvas“ vagy „kulcs“

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan — Minden
káros aiktárszektől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Benzinmotorok, Gözcséplőkészletek, Aratógépek és egyéb Mezőgazdasági**Gépek**legújabb szerkezetben és
legjobb kivitelben kaphatók**A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyáranak****vezérügynökségénél****BUDAPEST, V., Váczi-körút 32.**

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

MÜHLE VILMOS cs. és kir. udvari
szállító
TEMESVÁRON.

Mag- növény-, rózsa-, fák- stb. nagytenyészet.

(Tenyésztterület : 62 hold = 37 hektár.)

Magvából és virághagymákból a legjobbat.

A legnemesebb gyümölcs-, disz- és sorfákat.

A legszebb fenyőféléket és cserjéket.

Képletekkel bőven ellátott katalógusok ingyen. — Postaszállítmányok magvakkal
5 koronán felül bérmentve.Minden egyes szállítmányhoz „Műhle tanácsadója a kertművelésben“, a legjobb kertészeti kézi-
könyv, ingyen mellékelteik